

зію. До складу раціонів в цей період входило сіно тимофіївки (^{137}Cs – 172 Бк/кг), силос кукурудзи (40 Бк/кг) і концентровані корми (20 Бк/кг), а пізніше – зелена маса культурних пасовищ (80 Бк/кг), жита (32 Бк/кг) та концентрати. Окрім цього, бугайцям згодовували спеціально приготований вітамінно-мінеральний премікс. Сумарний вміст ^{137}Cs за добу в зимових раціонах становив 1550 Бк, в літніх – 1600 – 2000 Бк.

Контрольний забій бугайців був проведений на Київському птахокомбінаті при досягненні ними живої маси в середньому в групі не менше 500 кг. Забрудненість м'яса і печінки у піддослідних бугайців (n=3 з групи) визначали на приладі РУГ-91 "Адани" (таблиця).

Вміст ^{137}Cs в м'ясі і печінці бугайців різних порід м'ясної худоби (Бк/кг)

Порода	М'ясо		Печінка	
	в середньому	мін – макс	в середньому	мін – макс
Українська м'ясна	63,66	49 – 72	36,0	34 – 39
Волинська	65,00	62 – 65	33,0	25 – 44
Поліська	62,33	52 – 71	42,33	35 – 52
Симентальська	62,33	49 – 73	39,39	26 – 55
Абердин-ангуська	63,00	37 – 68	33,0	31 – 35

Матеріали таблиці свідчать, що вміст радіоцезію як в м'ясі, так і в печінці бугайців різних порід не має достовірної різниці і в 3-4 рази нижчий допустимого рівня.

Ветеринарною експертизою при забої бугайців не виявлено хвороб їх внутрішніх органів.

Отже, при вирощуванні на м'ясо бугайців різних порід на раціонах з вмістом радіоцезію 1500-2000 Бк вміст ^{137}Cs в м'ясі коливається в межах 49-73 Бк/кг, в печінці – 25-55 Бк/кг.

УДК 636.2.082.12

Г.Т.ШКУРИН¹, Р.О.СТОЯНОВ²

ГЕНЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛЕМІННИХ РЕСУРСІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ

¹Інститут м'ясного скотарства УААН

²Інститут розведення і генетики тварин УААН

Розведення симентальської породи в Україні було розпочате з кінця XIX сторіччя і вже на початку XX сторіччя були створені масиви племінних тварин у центральній, північній і східній зонах. Значному розповсюдженню сименталів сприяла їх конституційна міцність, здатність адаптуватися до різноманітних природних і господарських умов, а також наявність внутріпородних типів.

Добрі адаптаційні якості сименталів обумовили інтенсивне їх використання в програмах створення нових спеціалізованих порід, зокрема, української червоно-рябої молочної і української м'ясної. Це призвело до значного зменшення масиву чистопородних тварин, а основним напрямком селекційної

роботи стало перепрофілювання з молочно-м'ясного на м'ясний напрям продуктивності.

Основна мета роботи з породою на сучасному етапі – це створення українського м'ясного симентала з використанням племінних ресурсів місцевих сименталів, а також сименталів австрійської, німецької, канадської і американської селекції.

Для всебічної оцінки племінних ресурсів сименталів в Україні проведений імуногенетичний аналіз їх генофонду за результатами тестування бугаїв-плідників вітчизняної селекції племпідприємств і заводських стад України, проведеного в лабораторії генетичних основ селекції ІРГТ, а також американської та австрійської селекції Головного селекційного центру та агрофірми "Світанок" Васильківського району Київської області.

При дослідженні поголів'я бугаїв-плідників племпідприємств України було визначено 40 чітко ідентифікованих алелів системи В груп крові, серед яких найбільшу частоту (не менше 0,02) мають BGKE'G'O'G", BGKTE'O'В", BGO, G₃OTE₃'F'G'K'G", OQ', QI'Q', Q, TB'P', YD'E'O', GT'G", G'G", I'. Коефіцієнт гомозиготності за цим локусом склав 0,077.

Крім сименталів вітчизняної селекції, при створенні м'ясної симентальської породи в Україні використовується генофонд імпортованої худоби. Імуногенетичним аналізом цієї худоби встановлено, що найбільшу генетичну схожість з місцевими сименталами мають австрійське і німецьке відріддя. Вони характеризуються значною генетичною мінливістю (коефіцієнт гомозиготності за системою В груп крові становить 0,08-0,15).

У м'ясних сименталів Головного селекційного центру України, які імпортовані з США, спектр алелів В-системи досить різноманітний. Зокрема, алелі BGKE'O', BGKE'G'O'G", G₃OT'K', G'G", O' зустрічаються і у інших сименталів. З іншого боку, найбільш розповсюджений в цій породі алель OI'Q' в стаді ГСЦ відсутній. Серед нетипових для сименталів алелів зустрічаються досить часто I₁E'Q'G", PQE'I', YD'I'. Деяка спільність сименталів з герефордами простежується не тільки за останнім алелем, а також за алелями b, O', Q'. Загальна особливість м'ясних сименталів ГСЦ – це наявність в їх алелофонді алелів, які зустрічаються в інших породах. Рівень генетичної мінливості цього стада середній – коефіцієнт гомозиготності дорівнює 0,125, але треба взяти до уваги, що в його значення суттєвий внесок дає підвищена частота алелю b ($q=0,284$). Серед інших алелів тільки три (G₃OT'K', G'G" і O') мають частоту, вищу від 0,05.

Поряд з використанням бугаїв-плідників австрійської і американської селекції в Україні створені племінні стада м'ясних сименталів, які показують добру пристосованість до місцевих умов. Це дає підстави для широкого використання цих племінних ресурсів при створенні галузі спеціалізованого м'ясного скотарства в Україні.